

ORYGENES

(ok. 185-254)

ORYGENES, *Przeciw Celsusowi* (tłum. S. KALINKOWSKI), Warszawa 1986².

I,47

Józef Flawiusz mianowicie w osiemnastej księdze *Dawnych Dziejów Izraela* zaświadcza, że Jan chrzczył głosząc chrztonym oczyszczenie¹. Tenże Józef, **jakkolwiek nie wierzył w Jezusa jako w Mesjasza**, zastanawiał się nad przyczyną zagłady Jerozolimy i zniszczenia świątyni; wprawdzie powinien dojść do wniosku, że powodem tego nieszczęścia był fakt, że Żydzi zabili zapowiedzianego przez proroków Mesjasza, jednakże jakby wbrew woli niedaleki był od prawdy twierdząc, że klęska Żydów była karą za zamordowanie świątobliwego męża, Jakuba Sprawiedliwego, który był bratem „Jezusa zwanego Chrystusem”.

EUZEBIUSZ Z CEZAREI

(ok. 265-339/340)

EUZEBIUSZ Z CEZAREI, *Historia kościelna* (tłum. A. CABA, na podstawie tłum. A. LISIECKIEGO), Kraków 2013.

XI,7-8

To opowiada Józef o Janie. Jednak w tym samym dziele historycznym czyni wzmiankę także o Zbawicielu, w następujących słowach:

Mniej więcej w tym samym czasie żył Jezus, człowiek mądry, o ile w ogóle godzi się go zwać człowiekiem. Czynił bowiem rzeczy nadzwyczajne, był nauczycielem ludzi, którzy z radością przyjmowali wiarę, i przyciągał do siebie wielu Żydów i wielu Hellenów.

Był on Chrystusem. Nasza starszyzna wystąpiła przeciwko Niemu, a Piłat skazał Go na śmierć krzyżową. Lecz ci, którzy Go umiłowali, nie porzucili Go, bowiem trzeciego dnia ukazał im się z powrotem żywy tak jak to i tysiące innych przedziwnych rzeczy przepowiedzieli boscy prorocy. A jeszcze do dziś istnieje lud chrześcijan, który od niego wziął swą nazwę.

¹ Por. JÓZEF FLAWIUSZ, *Dawne dzieje Izraela*, XVIII,V,2.